№ 12 (36) [8—7 (05)] Рік видання ii-й

Ціна 15 коп.

ПЕРЕЦЬ червоний

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

ЛИПЕНЬ Харків, Сумський пров. № 5. Тел. 14-83 1928 РІК

НЕВИЗНАНІ ТАЛАНИ

Мал. Л. Каплана

Інженер: Ви чого це чоботи чистите, ви-ж колись будинки **тут будували**?
***Колишній** Луганський техні́к*: Ет, колего, не розуміють **тут нас, новітніх** техніків. Посварився і довелось от до свого фаху вертатись ..

ЗА ЛАШТУНКАМИ ВСЕУКРПРОЛЕТКУЛЬТА

Ревізія Пролеткульту виявила безліч злочинств, причому хаос у бухгалтерських книжках і документах такий, що комісія на 28-му дні роботи відмовилась закінчити ревізію

Мал. С. Зальцера

З цього

Відповідальний секретар пролеткульту Гальперін (закінчуючи доповідь)... ми готували п'єсу „Сила сильних"—вона не пішла; з п'єсою „Власть" також було кепсько; нарешті, поставили „Нічь під Різдво"... А на майбутній сезон власть мобілізувавши силу сильних намітила для всіх нас нову п'єсу „1000 і одна ніч у Бупрі"

З КУРОРТУ

„На терені курорту пити алкоголь суворо забороняється".

З розпорядження, що вивішено в кожній палаті курорту

Чудово тут, чудово, Ніно,
Солоне озеро і парк...
Та ревматизм мої коліна
Зібгав і крутить навіть карк.

Бо я — ох неук же великий:
Зустрівся з кумом тут своїм
Й, принявши купіль — теплі ліки,
В пивну любісінько засів.

І ну. Ти знаєш мою звичку
Десяток пива з кумом вкрив
Та ще й гіркої — це для змички.
Та лікар тут нас і накрив:

Сюда приїхали гуляти!?
Курортний статут що велить?!
І вигнали мене з курорта:
Додому їдь бешкетувать.

А тут і небо все нудьгує
У ковдру кутає себе.
Сирий вітрець із парку дує
І холодом обдав мене.

Тому й болять мені коліна
Бо мешкання — сирий куток.
Пришли-ж, голубко, моя Ніно,
Один червінець на квиток.

Антон Слан

НА ДАЧІ

Терплю великі муки:
Тепла напевно не чекай,
Промок увесь до пупа
Дощі такі, що хоч вмирай...

Навколо бруд і холод.
Де ж того літа благодать?
А в голові кує, як молот,
Одне: тікать, тікать, тікать...

Кіскін — Мекеша

ЗАВЗЯТИЙ ЮНАК

1

Наш пароплав стояв біля берегів Індії.

Я лежав в своїй каюті з температурою 39, майже непритомний.

В суміжній каюті грюкнули двері, застукотіли стільці і чийсь бегемотячий голос загремів, мов далекий грім:

— А він мені говорить: „іди чистити картоплю"...—„Яку таку картоплю"— питаю.—„Ти,— говорить,— сволоч, не знаєш, яку тобі картоплю полагається чистити?"., Та як кинеться на мене... Ну, тут я його вже відчухрав! Не подивився, що він головний куховар. Не солодко йому прийшлося, голубчикові... Довго пам'ятатиме... І щастя його, що в мене тоді по обіді був благодушний настрій... а то без кровопускання тут діло не обійшлося б. Хлопець я гарячий, і про всякий випадок вже наглядів собі ножа погостріше. Іншим разом не минеться йому так щасливо...

У мене почалося нервове тремтіння, хоча я зроду не був боягузом. Мені стало якось моторошно. З одного боку — ніч... і сусідство такої хижацької людини. З другого боку, мені від щирого серця було жаль нашого симпатичного куховара. Він навіть не підозрівав, яка грізна кривава небезпека звисла над його лохматою головою...

Заснув я пізно, і цілу ніч мене тривожили кошмари...

2

Удень я прокинувся від раптової тиші, що панувала в суміжній каюті. Як правило, було давно встановлено, що тиша в суміжній каюті остільки ж недоречна, як чоботи на руках, або лайкова рукавичка на лівій нозі. Суміжна каюта двадцять чотири години на добу ревла, співала, гриміла, реготалась, верещала, гула, стукала й свистіла. І раптом — тиша.

Я прислухався:

— Він мені говорить:—„Підмети палубу, товаришу... А я йому:—„А ви знаєте, товаришу, що таке шостигодинний робітничий день для моряка?" А він на мене як цикне:—„Ти,— говорить,— і тут в суперечки будеш встрявати?" Ну, тут вже я не міг втриматися,.. коли він помічник, так ти думаєш, я на його дивитись буду? А за хвіст та на вітер — ти не хочеш? Ні? А отруєні індуські кинжали в Бенаресу ти ніколи не бачив, білолиций брате мій? Не нюхав такої штуки? Так дивись, брат, понюхаєш... Скажи спасибі, що в мене сьогодні гарний настрій, знагоди іменин моєї покійної бабуні...

Мене знову затрусила лихоманка. О, як я пожалкував, що продав напередодні свій бравнінг! Коли їдеш на одному кораблі з таким розбішакою, не завадить мати про всякий випадок в кешені щось сьомизарядне... Холодний піт вкрив моє чоло.

— О, помічнику, помічнику!.. Твоя бідна стара мати й не підозрівав, що тут, далеко від батківщини в твої груди, щохвилини може встромитись отруєний кинжал з Банаресу... Одчайдушна головонька ти, помічнику!.. Хоч би матір свою пожалів...

Такі думки лізли в голову, що я мало не заплакав від жалю...

3

Я почав видужувати. Я вже виходив із своєї каюти й потихеньку вештався по палубі.

І от — одного разу вранці я побачив й о г о... Скоріш якесь внутрішнє почуття прошепотіло мені, що це в і н. Довгов'язий тонкий скульптурний хлопець, весь укритий чорним пухом. Під пахвою — два подерті томи Майнріда й Густава Емара. На обкладинках чудно розмальовані індійці. Довгов'язий хлопець стояв, похилившись на поручні й провадив глибокі розкопки у власному носі.

— Я так і знав!— ляпнув у долоні помічник капітана, що виплив не знати звідки.— Я там чекаю води, а він тут у носі колупає! До якої пори це буде, ледацюго ви анахтемський?!

Я ввесь похолонув. Холодний піт дрібними крапельками знову вкрив моє чоло. Я закрив очі.

— Прощай, помічнику капітана! Прощай, пропаща головонько! Не бачити тобі більше світу білого...

Я уявив собі, як цей юнак, не стерпівши образи, мов бенгальський тигр, кинеться на помічника, одним спритним ударом кинжала розпоре йому черево, видере криваві кишки і, обмотавши їх навколо власної шиї, почне знимати помічникового скальпа — на втіху своїй дикунський, людожерський душі...

Я застогнав. Я не міг знести подібного видовиська після тяжкої хвороби.

— Ну, марш по воду!— закричав помічник.

— Ось воно... починається,— подумав я.

І що ж я побачив?

Замість того, щоб загородити свого кинжала туди, де йому бути належить,— завзятий Месник Неоглядних Прерій, винувато заморгав очима і писнув:

— Вибачте, Івану Аркад'євичу...

І прожогом кинувся до баку з прісною водою.

Помічник погрозив йому вслід пальцем, подібним до переспілої моркви.

4

Ввечері в суміжній каюті знову за програмом грюкнули двері.

— Ну, сьогодні я йому показав!!—закричав Завзятий Юнак. Він мені говорить:—„Замість того, щоб воду принести, ти в носі колупаєш?" Тут уже я не втерпів... Виймаю кинжала і... ви розумієте? Зараз у шпиталі відлежується. Я їм покажу, що нащадок Червоного Диявола зуміє постояти за себе! Клянусь мокасінами!..

Леонід Чернов

ЛІТЕРАТУРНИЙ ДИСПУТ

В Миколаїві відбувся велелюдний диспут про „Соняшну машину" Винниченка. Дехто боронив, але більшість „крили". Потім виявилося, що майже ніхто з присутніх романа не читав

На диспут зійшлося сила народу.

Доповідач — завкультвідділу райкому спілки шкіряників тов. Дратва солідно кахикав і проглядав свої записки.

Тов. Дратва — в місті Дніпробугському — відомий літературознавець. Принаймні з тої пори, як він підчас одної доповіди на пам'ять „цитанув" вісім рядків з відомого твору „Что ты спишь, мужичок, уж весна на дворе" товариші називають тов. Дратву не инакше, як „наш Луначарський".

Сьогодні тов. Дратва вирішив остаточно закріпити свою літературну славу і до речи перевести чергову „кампанію культурної революції".

— Як вам відомо,— спочав тов. Дратва і випив води. Він власне знав, що товаришам ще нічого не відомо, але, як справжній дипломат, тов. Дратва віколи не уникав можливости зробити слухачам комплімент.

Як вам відомо, товариші, в даний одрізок часу ми поставили собі величезні завдання. Ці завдання, як вам відомо, можна вкратцах описати, як завдання перевести кампанію культурної революції.

Переходжу одразу ж до літератури. Чи маємо ми ясний погляд на літературу? Ні, тисячу разів ні. Дехто з нас гм... гм... цікавиться літературою, але більшість — „одних уж нет, а те далече", як сказав ще Микола Іванович Гоголь.

Тимчасом без ясного погляду на літературу, без установки — яка ж може бути марксистська критика і соціялістичний коефіцієнт.

Отже ми, літературознавці, і ставимо собі завдання допомогти вам розібратися в літературі і, відшукавши пролетарські твори, з обуренням відкинути гнилу творчість ріжних там неокласиків. Бо ми знаємо класову теорію, але не хочемо знати якихось неокласиків.

Зараз я коротенько вам розповім про нашу літературу, що її закупила наша бібліотекарша.

Панас Мирний. „Хіба ревуть воли, як ясла повні". Я вас питаю, чи може бути у письменника тверда установка, коли він навіть у назві свого твору стоїть перед запитанням? Для нас з вами ясно, що воли не ревуть, коли ясла повні. Та й чого справді ревіти? Їж собі на здоров'я. Так ні. Зневір'я в революційні сили примушує цього письменника навіть у волів вкласти ці інтелігентські сумніви.

Зовсім инше ми бачимо у відомого Нечуя-Левицького. „Баба Параска і баба Палажка". Не треба читати цього твору, щоб одразу відчути справді картину життя бідних, незаможних баб Параски і Палажки. Як їх пригнічували, як знущалися з них поміщики, як...

Далі, товариші. Я переходжу до післяреволюційної літератури.

Звичайно, як вам відомо, ми не відкидаємо формальних досягнень таких поетів, як Петро Тичина. Але все-таки це тільки попутник.

„На майдані коло церкви роволюція іде",—пише цей поет. Так, ми дійсно можемо визнати, що революція йде переважно на майданах, але до чого ця церква? Невже не пора на одинадцятому році після Жовтня забути про ці залишки царизму.

Тепер про останній, явно-контр-революційний виступ відомого В. Винниченка.

Він написав роман під назвою „Соняшна машина". Товариші, ми все тут від верстату і повинні ясно і недвозначно запитати:

— Послухайте, гр. Винниченко, ми знаємо машину для заготовників, знаємо для пришивання стельки, знаємо рантовку, знаємо для задників і навіть для закаблуків, але соняшної, товариші, ми не знаємо.

Більше того, ми знаємо, що вона просто непотрібна.

Але давайте ж підемо за гр. Винниченком і на хвилину, на одну тільки хвилину, припустимо, що соняшна машина таки існує.

Товариші! Яка, питаю вас, шкіра, нехай це буде навіть закордонний лак-стерлінга, може витримати таку силу сонця, яку пропонує збирати своєю машиною цей письменник А уявіть собі, що ви шиєте кольорове взуття. Яка фарба не вилиняє після цієї машини?

Як бачите, товариші, нам нема чого шукати, в так званих, творах цього, так званого. письменника...

Тов. Дратва зійшов з трибуни під бурхливі оплески присутніх. Підчас дискусії запальні промовці здорово всипали і Панасогі Мирному, і Винниченкові і тому подібним неокласикам.

Микола Б.

НАРЕШТІ ПРИСТРОЇВ!

Мал. А. Петрицького

Перший: Та невже ж ви змогли послати дітей на дачу.

Другий: Пристроїв, дяка богові... Старшенького синка на Сабурову... а доньку—в колонію для дефективних дітей

СПЕЦ-ВАГОН

На Південних залізницях з дозволу начальника залізниці ріжні специ по півроку і довше живуть у роскішних службових вагонах, їздять у цих вагонах просто погуляти і тримають при них провідників.

З газет

Мал. А. Петрицького

Пасажир: **Скажіть, будь ласка, цей вагон іде на Москву?**

Проводник: **Ні. Казали бариня, що як не буде дощу, то в Зелений Гай по суниці поїдуть...**

ЖАГУЧА ТАЄМНИЦЯ

Вас цікавить, чому Зяма Лошак, який ще так недавно служив на корисній, але скромній посаді, рахівника у підвідділі підпор зеленонасаджень при Комхозі, чому Зяма нині розгулює у коверкотовім костюмі, кольору „беж“ і з краваткою „коктейль-де мутон“?

Чому Зяма, що він у березні живився переважно абрикосовим павидлом, і чаєм, тепер як скажений, їсть курку і антрекот у домашній їдальні мадам Канталупо? Чому він, який ще здається вчора, коли йому сказали, що в комунальному парку увірвався меридіян, подзвонив до Швидкої Допомоги, а нині він сміливо й критично в салонній розмові запитує: „А ви бачили „Лєс“ Курбаса?..

Ну, слухайте.

У глупу ніч на Лермонтовській (там глупа ніч настає з восьми годин вечора) повз щільно зачинених ставень промайнув промінь сліпучого світла. Хекнула й розкотилася луною хрипла автомобільна сирена.

У вікно одного будинку сильно постукали.

Тремтяча рука посунула ставень і крізь кватирку власник руки спитав:

— Хто... там?.. Вам кого треба?..

— Вас!—упевнено відповіли з вулиці.

— Мене?—заляскало зубами в кімнаті.

— Так, вас. Одчініть!

— Зара... зараз... з-з-з-з...

Дальша розмова точилася вже в кімнаті. Людина з автомобільними окулярами на кепці поклала портфеля на стіл і, знявши зі стільця чиесь „комбіне“, сіла на той стілець і на абажур, що лежав під „комбіне“.

— Хазяїна,—коротко розпорядилася людина.

— Апп... апп... апп... твердо промовив хазяїн, драпируючися в простирадло.

— Що ви кажете, громадянине? Ви—хазяїн?

— Ававу! Ва-ва. Оп.—розсудливо погодився той.

— Киньте ваші фіглі-міглі. Сідайте. Скільки у вас в домі мешканців?

— Па-па... Брррр.... умпф!—ласкаво пояснив люб'язний домовласник і ляснувши щелепом, гострим краєм обламаного за обідом зуба боляче вкусив себе за язика.

— Скажіть, ви ідіот чи просто собі хорий?—спитав Зяма (бо це був він) і попросив дати когось із нормальних.

— У них у дев'ятьсот третьому році був зять-інженер,— пояснив хтось із мешканців,—ну вони, звісно, нервуються.

Допит тривав далі і в кінці його хазяїн набув змоги теж розмовляти.

Записавши все, включно до особистих нахилів у поведінці хазяйського кота Драдедама, Зяма милостиво пояснив:

— Я збіраю відомості для організації, що ви її не маєте право не знати. Ось візьміть оце (Зяма дав хазяїнові дванадцять карточок) і розподіліть між всіма за числом душ.

— Усього з вас двадцять чотири карбованці. Але!..—Зяма підніс указового пальця—не біль-ше! Винні у даванні, або прийманні хабаря караються згідно з законом.

— Заспокійтеся, громадяни, й жівіть чесно. За мною підглядати не сміть. Ну, марш!

— Це „Чорний Ворон“!

Це таке авто в гепею! Ходить без шума, тільки сичить. Оперативне.

— Та тихше ви! Там ще лишилися за дверима.

— Слухають!..

— А про хабарі, про хабарі, чули як співав?!

— О, це тонка штучка!.. А все ж таки помітно—людина з вищою освітою...

— Ох, і мій Женічка з вищою, десь у Стамбулі!..

— Ляпнули ви про зятя, чорт вас сіпнув за язика!

— Е, батечко, я це навмисне! Навмисне, наче б то ми не знаємо, що вони знають, що ми знаємо, що вони не знають...

— Там усе знають! Ви ще не встигли подумати, як вони вже знають...

— Тихо!.. Т-сс... Туди закортіло?

Коли наважилися запалити світло, вже був день. Так при сонці й при полуватній лямпочці роздивлялися залишені картки й нічого не могли втямити.

* * *

Всю ніч (і багато ночей) Зяма виконував свої обов'язки по инших домах, также само суворо, ретельно і невблагано.

І слід сказати, що ця робота давала Зямі солідний прибуток; на цій роботі він набув самовпевненості, такту й авторитету, коверкотовий костюм, абонемент у профспілковий сад, а для задоволення естетичних потреб,—нічний посуд принцеси Ольденбурзької (з комісійного магазину, гарантовано). До того Зяма мав величезне моральне задоволення.

Що ж робив він? Будемо казати одверто: він розповсюджував художні листівки в окантовках і паспарту картонажної майстерні при АХУКА ТОСПРМЕРПР (Ательє Художнього Картонажу Товариства Сприяння Мертвій Природі).

Невже вам тепер не зрозуміло, чому Зяма Лошак плює на підпори зеленонасаджень при НКГ? Зяма Лошак—талант!

Олаф Кракен

P. S. Що-до автомобіля, то Зяма обмежувався сиреною і ацетиленокарбідовим лихтарем. Цього було йому досить. Головне ж, підкреслюємо, метод.

О. К.

ТАМ НАВЕРСТАЄ...

Мал. І. Е.

У мерефянському будинку відпочинку що-дня бійка.

З газет

— Що це ти, Петько, нікого не чіпаєш на вулиці?
— Сили, браток, зберігаю—взавтра до Мерефи в будинок відпочинку їду...

НОВЕ СКОРОЧЕННЯ

Мал. Ю. Ганфа

На Керченському заводі Південсталі збудували стайню, яка коротше коней...
З газет

Дружина: Чого це ти з того урочистого відкриття стайні прийшов таким сумним?
Чоловік: А чого ж бо мені й радіти: нове скорочення вийшло... коні хоч плач у нову стайню не влазять, доведеться скорочувати кожну... От і болить серце за конячок...

МОЖНА Й БЕЗ ЦЬОГО

Мал. Б. Фрідкіна

Австрійські футболісти, що грали в Харкові, виявили надзвичайну коректність гри. А от наші футболісти цим похвалитись аж ніяк не можуть

(З газет)

Австрієць: **Товаришу! Пробачте, здається я вас по нозі вдарив.**

Наш: **Наплювать! А ми тобі в другому хавтаймі в'язи скрутим**

НАШ ПРОЄКТ

Мал. Б. Фрідкіна

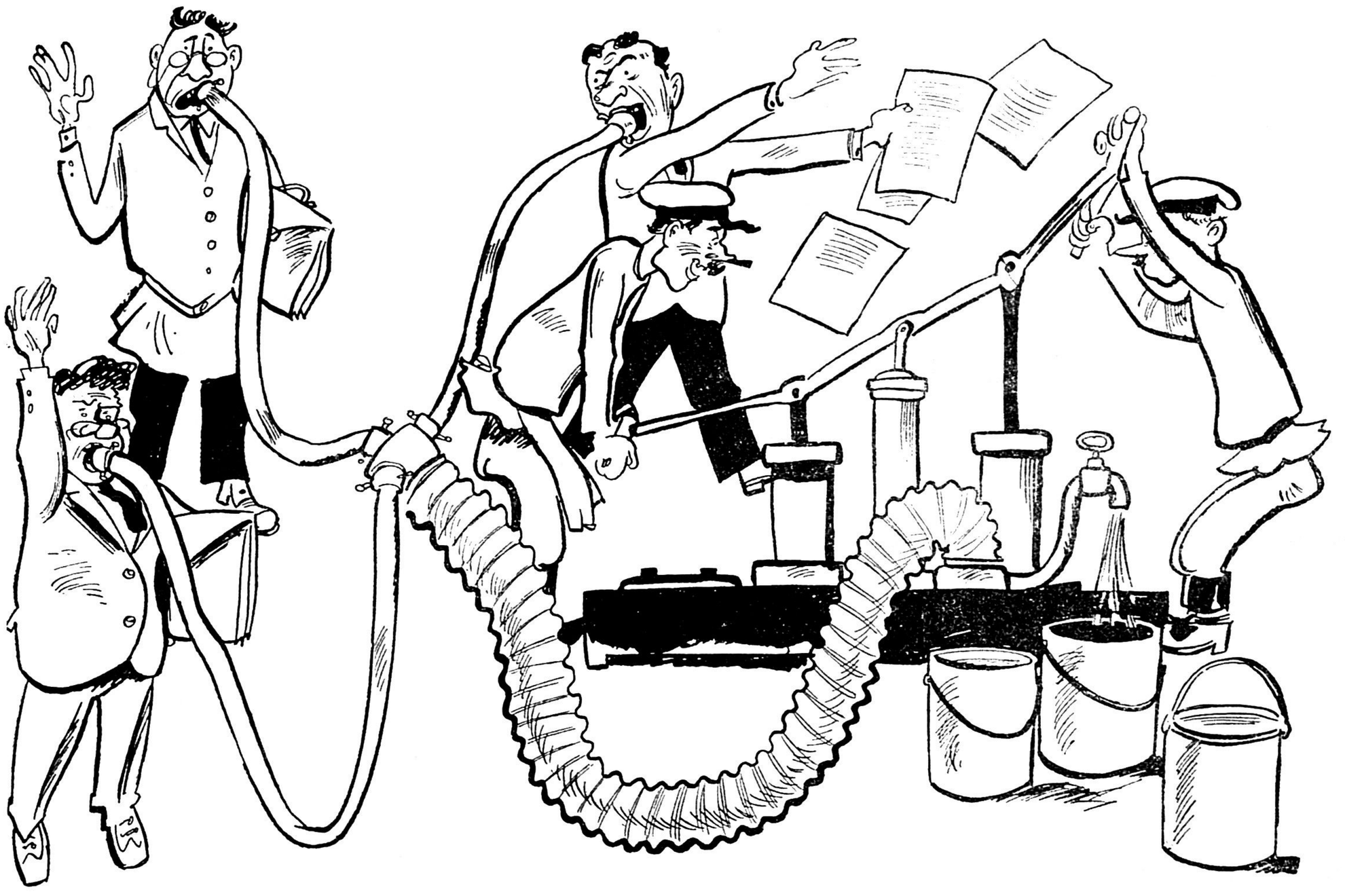

Харківські заводи: ХПЗ, ГЕТ, „Серп і молот“ й інші скаржаться, що по цехах не вистачає води для душів, умивальників і т. п. Влітку, в спеку це відбивається на продуктивності праці.

Дізнавшись про це, „Ч. П.“ винайшов спосіб постачати воду для „безводних“ харківських заводів.

В цех, де не вистачає води: 1) вносять звичайну пожежну помпу і 2) запрошують трьох доповідачів — а) від адміністрації, б) завкому, в) охорони праці. До рота кожному доповідачеві приладновується рукав (див. малюнок).

І все.

Коли робітникам потрібна вода, вони кивають докладчикам, ті починають смалити про досягнення, міжнароднє становище, про масову „вилазку“ в Карачівку, а робітники тим часом починають качать помпу (див. малюнок).

Запевняємо: води вистачить.

ТЕХНІЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ

(Жарт)

Переведено іспит нового автобуса, що прибув з Америки. Автобус призначається для рейсів на провінцію. Спеціяльна комісія їздила в Богодухів і назад (145 кілометрів). До складу комісії увійшло *22 чоловіка*

(З газет)

Коли закінчив промову 19-й член комісії, голова, старенький інженер, безнадійно колупнув пальцем шину заднього колеса новенького автобуса і, важко зітхнувши, сказав:

— Слово має представник „Товариства захисту тварин і рослин“ товариш М'якенький.

— Товариші,—почав М'якенький.—Всім вам, звичайно, відомо, що тварини—є тварини, а рослини—є рослини. І всім вам, напевне, відомо, що ні тварини, а тим паче рослини - не балакають, а тому дозвольте за них сказати мені. Я питаю вас, шановне товариство, якими шляхами їздитиме ця нова машина, вискочивши за околицю столиці? Ясно: звичайними ґрунтовими шляхами, бо шосейних у нас поки що бракує. Тепер, дозвольте запитати вас, товариші комісія, росте, чи не росте по наших провінціяльних ґрунтових шляхах травиця: спориш, подорожник й інші сорти? Ну, звичайно ж, росте. Що ж получається? Травиця рости хоче, травиця зеленіти хоче, а її давлять, її нівечать важкі брудні колеса цієї машини. Хіба це припустимо. А курчата, поросята, гусята, телята й цуценята? Хто гарантує їм спокій, хто гарантує життя. І, від імени багатьох мільйонів клієнтів нашого товариства, я категорично протестую проти рейсів цього автобуса на провінцію, доки колеса цієї машини не будуть сконструйовані в такий спосіб, щоб не нівечити травиці і не давити курчат і гусят. Мої зауваження прошу окремо записати в акт.

— Добре. Запишемо,—сказав голова. Хто далі?

— Представник безпритульних,—подав секретар.

Представник безпритульних Стьопа Смик підвівся і, сплюнувши на бік, почав:

— Гряждане! Дозвольте папироску, бо без ётого я не оратор.

Хтось подав цигарку.

— Так от, гряждане! Машини бувають ріжні. Але ця машина, конешно, дрянь. Зверніть увагу: буфера нема, „ковбаси“ нема, підножок всього дві. А в самому паршивому тринваю старої конструкції—чотирі підножки. От і розсудіть: як їздити, коли почепитись ні за що. Хіба це, конструкція? Це, гряждане, не конструкція, а технічной дехвект. Як би конешно, з Павлівської до парку-ще сюди-туди, а то ж 70 верстов? Тут гряждане, понімать нада і постараться, потому ми теж люди і нащот нас штук двадцять декретів написано і нас уже не аби як ловлять, а організовано. Однословно скажу: машина тольки для пузатих, котрії з грішми, а для нашого брата кращого за тринвай транспорту нема. А в акті прошу написати, щоб кандухтір, когда словіть, шапок не скидав.

Стьопа сів.

— Все?—спитав голова

— Все.

— Від імени комісії дякую за консультацію Ви вільні.

— Значить, можна змиваться?

— Будь ласка...

Відійшовши кроків двадцять, Стьопа почув:

— Во ім'я отця, сина і святого духа. Возлюблені братія! Колісниця сія..

То говорив д в а д ц я т ь д р у г и й оратор представник автокефальної церкви.

Вас. Чечвянський

ЧИМАЛЕНЬКО

У відділі охорони праці (НКП) із 26 чоловіка співробітників—7 відповідальних, 16 фахівців і лише 3 чоловіка—технічних

(З газет)

Хвалився сусіді слюсар Паця,
Що був недавно в Наркомпраці:
— Відповідальних там, Омелю,—
По два до кожного портфелю.
Ще більше є там фахівців:
По три--на кожному стільці.
А от „технічних“—малувато:
Один сидить на всю кімнату.

А.

ЗА МОЄ ЖИТО—МЕНЕ Й ПОБИТО

Мал. А. Петрицького

Зі штрафів за самогоноваріння певні відсотки йдуть на поліпшення міліцейської служби. Між иншим, на придбання велосипедів

(З газет)

Перший начрайону: **А ви чому ж пішки?**

Другий начрайону: **Та бідність, знаєте. Я ще два роки тому знищив самогоноваріння в своєму районі**

ГУЛЯЙ ДУША!..

Мал. А. Петрицького

24 травня на рудні „Паркомуна“ було 832 прогули

Хазяїн пивнушки: **Господи! Хоч би неділя швидче, або свято яке — відпочити трохи, а то буденного дня через прогульщиків дихнути ніколи.**

ЗНЯВ ДАЧУ — Й НЕ ПЛАЧУ

Ніколи ще мені не доводилось по слово до кешені лізти (хоч, правду кажучи, не розумію, що тут ганебного: не до чужої ж кешені людина часом лізе по слово, а до своєї власної!) — завжди слово було напоготові, на похваті.

Але мені рішуче бракує слів, щоб описати дачне життя.

Жаль мені мешканців міста. Зимою не жаль, бо все ж таки — культурний центр: до кіна можна піти, або в лото, а от літом — жаль.

Спека, задуха, порох, антисанітарні пахощі, розпечене каміння, залізо й повно недокурків на бульварах. Та ще які там бульвари чи сквери! Хусткою до носа накрити можна. Отаке місто літом. Ну, як не пожаліти його мешканців?

А дача! О! Дача!!..

Я ж казав, що мені слів бракує. Якісь йолопські вигуки в романтичному стилі. Спробую описати за порядком все, що стосується до теми про дачне життя.

Коли дачу ви наймети з розумом (як я), то матимете досить пристойне приміщення місяців на чотири. А коли вам бракує життьового досвіду, то будьте певні, що вам накидатимуть за яких 300 карбованців на сезон приміщення для сільської кузні під назвою дачі.

Кожний власник уміє обернути всі мінуси на плюси, а з голих плюсів зробити кілька зайвих карбованців. Є на дачі електрика — це плюс, немає, то „для чого вам електрика, як за неї так дорого треба платити, а вона часом і не горить?“ Є водогін — плюс, немає водогону, то й не дуже треба, бо хіба ж не приємно пройтися ранком по воду за якихось там чверть кілометра? Близько до станції — плюс, далеко — знов плюс: хіба ж не приємно пройтися ранком і т. д.

Але, переїхавши на дачу, ви бачите, що є все таки абсолютні мінуси. Їх обернути на плюси ніяк не вдається. Ці абсолютні мінуси такі:

1. Молоко,
2. Погода,
3. Гості.

Я за радянську владу завжди скажу — хороша влада, солідна, справжня влада трудящих. Але що-до молока, то тут радянська влада підкачала: немає у нас твердого молочарського законодавства.

Кожна баба на 40 кілометрів навколо Харкова має право підсилювати своє молоко (тоб-то, молоко своєї миршавої корови) силою всяких тобі хемікалій. Крейда, вапна й борошно — це тільки основні елементи домішок. За воду просто вже й не варто говорити — води жодна молочниця не жалкує: пий, хоч залийся — все одно платиш, як за молоко.

Молочниці починають переслідувати дачника ще на вокзалі. Вони своїми коромислами та бідонами забивають усі проходи і штурхають вас на всі боки. Штурхають ще й у вагоні. На кожне ваше слово почуєте сорок. Мовчіть та дишіте.

За погоду теж нічого поганого сказати не можна. Звісно — літня погода: вдень у калошах, вечером у пальті. Від нежита до бронхіту, від бронхіту до запалення легенів, од запалення легенів до смерти — не зчуєшся, як і літо пройде.

Часом, правда, буває, що ранок вилуплюється хороший — дачний ранок. До міста їдеш, як дачник: без всякої там кепки, в сандаліях або білих парусових туфлях, в літній сорочці з ростібнутим коміром, що з нього виглядає окрайчик сітки.

Повертаєтесь ви на дачу трохи в иншому вигляді: вода біжить в голови на обличчя і з підборіддя дзюркоче додолу, тоб-то на сорочку; парусові туфлі вже не білі та вже й не туфлі, а так собі — Абу-Каземові капці; сітка прилипла до тіла, сорочка — до сітки, а ви — до трамвайної площадки.

Зрештою, на все оце не можна мати претензій — літо, дачний сезон. Звісно, воно трохи неприємно, купивши зеленого паперового абажура, нести його під дощем, але зате ви — дачник.

В законах ніде не сказано, що дачник — не така сама людина, як инші, що його обмежено в правах і що кожний має право дерти з нього дві шкури. Цього в законах, спасибі радянській владі, немає. А в житті є.

Гості... Хто сказав, що гості не ганьба, а нещастя? Покажіть мені його, я йому стисну руку й почастую хорошою цигаркою. Бо й справді дуже рідко трапляється, щоб гості привезли з собою хоч пляшку паршивенького вина, чи, приміром, смажену курку. Не така їхня політика. Кожний гість мріє тільки про те, щоб випити на дачі півдюжини пива, пляшку вина, пляшку горілки, два чайники чаю, зжерти силу всякої страви, накинути господині сім кіп турбот, щоб другого дня вона й з ліжка не встала, викурити всі цигарки господаря, насмітити, витолочити траву, порвати гамак, розбити кілька тарілок і — лишитися ночувати („завтра поїдемо разом“)...

Одинадцята кара єгипетська, чума бендерська, холера астраханська, привід, що бродить ціле літо по всіх дачних околицях „які лев, іскій кого поглотіті“... Та це я не про вас, а про тих инших, а вас, навпаки, прошу: в неділю — з жінкою, тещою, діточками, нянькою, собачкою...

Пр-р-рошу!..

В. Маньківський

Дзеркало

ФАНТАЗІЯ І ДІЙСНІСТЬ

„Спеціялісти-будівники запроектували вартість бані для Раківського заводу в сумі 43 тис. карб. з усім устаткуванням. При перевірці робіт вартість визначили в 62 тисячі. Ще через місяць стало відомо, що баня коштуватиме 72 тисячі. Коли ж баню збудували, вона коштувала 82 тисячі, а разом з устаткуванням 103 тисячі".

На цьому прикладі ми можемо ще раз переконатися, що й найсміливіша (щоб не сказати нахабна), фантазія не в силі передбачити всіх можливостей, які відкриває наша нечувана дійсність.

ЛИХО ВІД ВИВІСКИ

„В колишній садок Хараджаєва в Маріуполі, де граються діти і де навіть висить вивіска „Для детских площадок", з'являються п'яні особи, скандалять, п'ють і лаються так, що не то вуха, але й квіти в'януть",—пише нам робкор П—р.

Несправедливий ви, тов. П—р! Самі ж кажете, що висить вивіска „для площадок". От хлопці „площадно" і лаються. Письменні ж вони все таки.

НОВІ ЖУРНАЛИ

(Спроба бібліографічного нариса)

На руднях Сталінського Комбінату завелися журналісти. Спочатку усі зраділи. Як же: все таки свої без п'яти хвилин письменники. Творів їх ще ніхто не бачив, проте деякі безробітні критики на всякий випадок вже почали писати критичні етюди про „правий ухил у молодих літераторів".

Але виявилося, що коли ухил і є, то скоріше економічно-фінансовий.

„При п'яти руднях сама лише зарплата за ведення журналів складав 1.700 карб. на місяць".

Спішимо заспокоїти всіх літературознавців. Журнали ці називаються так: „Журнали гірничих робіт". З літературою вони мають єдиний звязок: — зменшують запаси паперу.

„На кожному журналі на кожній рудні сидять до 3—5 чоловіка. Журнали ці ніхто не читає і не використовує. Кінець кінцем, все це здорожує собівартість вугілля".

Отже, ми бачимо, що література ця досить легко добилася безпосереднього звязку ще й з інтересами виробництва, чого безрезультатно иноді прагнуть наші столичні видання.

„ЛІКАРЮ, ВИЛІКУЙСЯ САМ"!

„Коли на 2-й Кремінчуцький механзавод викликали лікаря до тяжко хворої дитини, Щемилівська амбулаторія відповіла: „Лікар виїздить лише в тому разі, якщо в хворого скручено голову".

З цього ми (на увагу Наркомздоров'я) робимо такий біблейський висновок для персоналу Щемилівської амбулаторії:

„Лікарю! Вилікуйся сам!" (від завороту мозоку).

ЦЕМЕНТ

(Ніде не надруковане продовження відомого роману)

Розділ перший

... День був ясний, як крейда. Для бетонування ствола шахти № 2—4 Першомайського рудоуправління прислали 75 бочок цементу. Цементу — на ять. Поклали їх, йолки палки, де прийдеться. Струганув дощ і закляк цемент. Зробився твердий цемент, як цемент. Твердий, як рука робітника, що стиснула за горлянку буржуазію.

... Тимчасом Глеб Чумалов підносив виробництво.

Розділ другий

... А адміністрація тимчасом—туди-сюди оком. Заметушилася. Заметушилася і забігала, як ланцюг на екскаваторі. Взяла і закопала цемент в яму. В яму, щоб ніхто не бачив. В яму, глибоку, як пащека доменної пічки.

... А тимчасом Глеб Чумалов підносив виробництво на довоєнний рівень.

ПАЛЬЦІ ЗНАТИ

На Ворошилівському (Артемівщина) заводі майстер механцеху Северденко так недбало ставиться до охорони праці, що нещасні випадки трапляються мало не що-дня. Останніми днями одному робітникові пом'яло пальці точило, а токареві відірвав пальці довбальний варстат.

От коли про майстера можна з повним правом сказати: Так працює, аж пальці знати.

ЗАВДАННЯ З РАДЯНСЬКОГО ЄВТУШЕВСЬКОГО

Дефіцит Гостомельської гути становить за останній рік 24 тисячі карб. Раціоналізація в сортуванні дала ефект в 150 карб., а витрати збільшила на 5 тисяч карб.

Запитання: скількох олухів треба відсортувати в адміністрації заводу?

СТРОГИЙ ДЯДЮШКА

Онуфрій Семенович зупинився посеред кімнати і розвів руками.

— Я прямо не знаю, що з тобою й робити? — сказав він, звертаючись до небіжа Петьки, що похнюпившись стояв біля вікна і колупав в носі.— Ти — пацан дошкольного віку, а вже дозволяєш собі чорт зна що! І витримавши павзу, Онуфрій Семенович запитав:

— А де ж саме це місце?

— Що купаються жінки? — оживився Петька.— Та ось тут недалечко. Як вийдете з двору — так треба звернути ліворуч і йти городами аж до самісінької річки.

— І тобі не сором,— похитав головою Онуфрій Семенович.— Замість того, щоб сидіти в садку й читати яку-небудь гарну дитячу книжку, ти цілими днями лежиш на березі й підглядаєш за купальщицями... Гарно— нічого сказати.

— Цілими днями там робити нічого,— відповів Петька.— Купаються здебільша ранком та ввечорі.

— Ну от, ну от,— знову похитав головою Онуфрій Семенович — „ранком" кажеш. Та це ж саме найкращий час для навчання, для читанки, а ти... А з якої ж години там починається.

— О сьомій годині там всі вже полощаться. І Мар Іванна, і Нюрка, і Галька, що нам молоко носить.

— А Лізавета Сергіевна, що з сусідньої дачи?

— Ні, вона купається трохи пізніше. Приблизно о дев'ятій, або ж о десятій...

— А її дочка, Наталка?

— Теж саме; вони разом на річку ходять.

Онуфрій Семенович знесиленно розвів руками:

— Господі! До чого ж ти, сучий сину, розпустився. Инша дитина, як прокинеться, у садок біжить, яблука зелені там їсти або з собакою гратися, а ти, стерво, на річку, значить, чимчикуєш, на баб дивишся?.. І як ти не боїшся, що тебе помітять. Проти купання — відкрите місце.

— А ми там рівчачок викопали. Біля старої верби.

— Як од нас йти — ліворуч, значить? — суворо запитав Онуфрій Семенович.

— Навпаки — праворуч. А потім прямо, до першої верби. Там і буде наша штаб-квартиря. Ги-ги-ги...

— И все видко?

— Як на долоні.

Онуфрій Семенович зняв зі своїх штанів ремінь і підійшов до Петька.

— Слухай, голубе. Як ще раз побачу, або ж почую, що ти бігаєш на річку дивитися на купальщиць — бережись! Закатую ремінцем... Чуєш?!..

Петька перелякано заблимав очима і тихо відповів:

— Чую.

— Дивись! А тепер геть у садок! Візьми книжку й читай. За обідом спитаю. Марш!

* * *

Коли Петька, сховавши книжку в крапиві, рачки доліз до своєї „штаб-квартирі", він так і окам'янів: на його улюбленому місці з біноклем у руках лежав Онуфрій Семенович.

Сергій Чмельов

ЛЮДИНА Й ПРОФЕСІЯ

Він довго роздумував, цей амнестований бандит, махновець; роздумував над тим, яку професію обрати собі. Дикі інстинкти, ще й досі тяжили над ним; регулярна скромна робота аж ніяк не відповідала його особистим здібностям.

Тимчасом шлунок вимагав їжи, а тіло—житла і одежі, так що робити вибір ставало конечним.

Єдина кваліфікація, що нею володів колишній отаманчук, було вбивство, але ж у недосконалім радянськім ладу професія ката не має вжитку.

Різати телят на бійні — не було вакансій; різати в банях мозолі — так само; стріляти, тоб-то старцювати — ніхто не повірить, бо здоровенний був ледацюга! На чорну роботу йти не хотілося, адже він звик до легкого хлібу. Торгувати—нема чим; красти—страшно.

Що ж мусив робити неборака, герой нашого правдивого оповідання?

Він довго сушив думками свою незвичну до такого делікатного діла голову, проте ж він був безмежно впертий. Тому що, як сказав хтось, „геній—це найбільше терпіння", то мій бандит, який умів довго терпіти муки мислення, зрештою додумався до геніяльної постанови. Таким чином він обрав собі професію, що як-найкраще задовольняла його вимоги.

Працюючи небагато, він міг мати забезпечений кусок хліба і водночас тішитися з убивчих наслідків своєї ганебної, але дозволеної діяльности.

Коротко кажучи, він став професійним убивцею.

Кустарем-морозивщиком.

О. К.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ **Видає „Робітнича газета Пролетар" і ДВУ**

Упрліт № 37/ж. Друга друкарня і фотоцинкографія видавництва „Пролетар". Замовл. № 552. Тираж 26.500.

СТОРІНКА ПОВІТРОПЛАВСТВА

Мал. Л. Каплана

„Тренiровка“

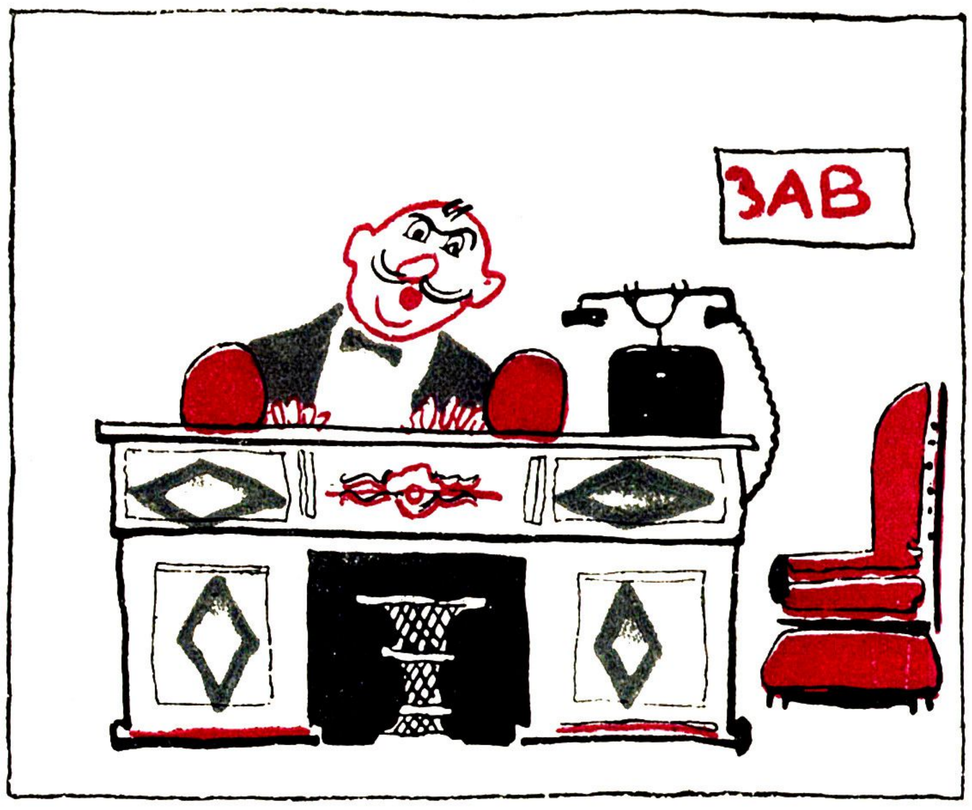

„Знявся вгору“

„Бере височiнь“

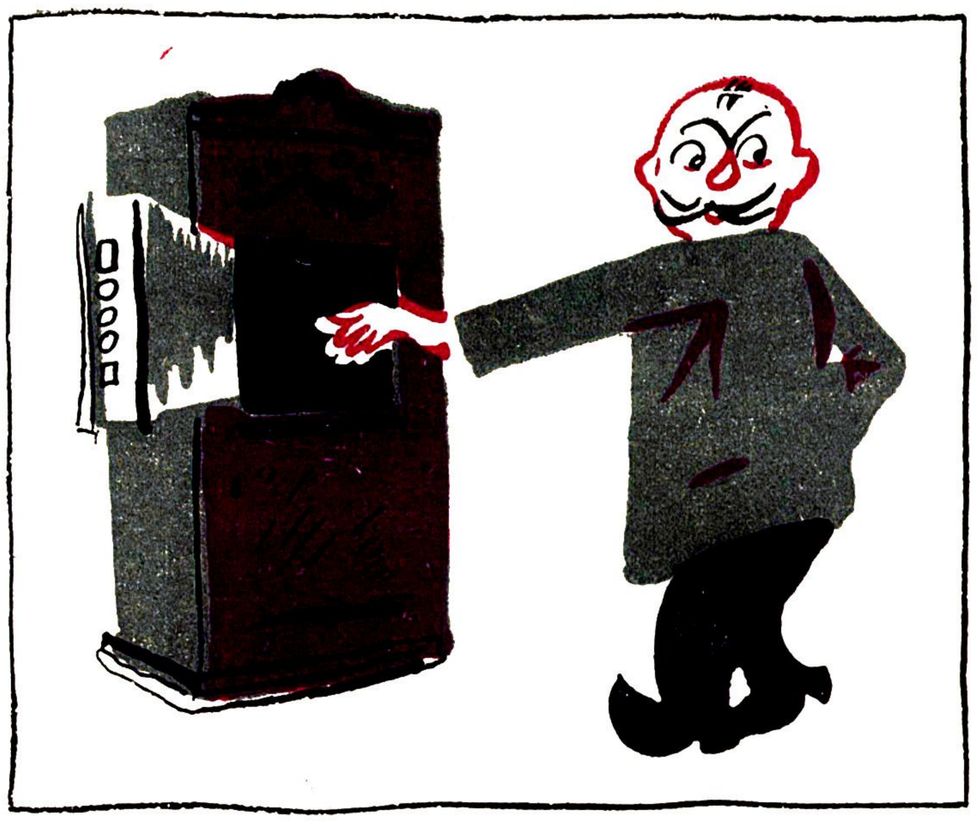

„Мертва петля“

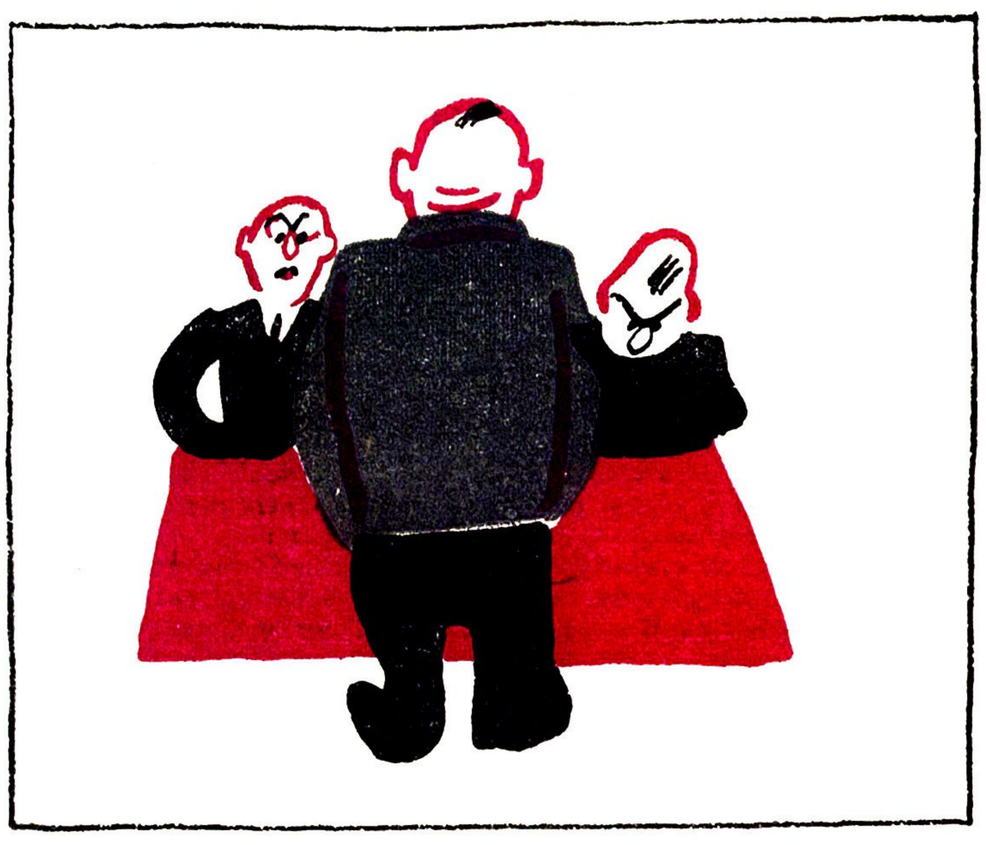

„Аварiя“

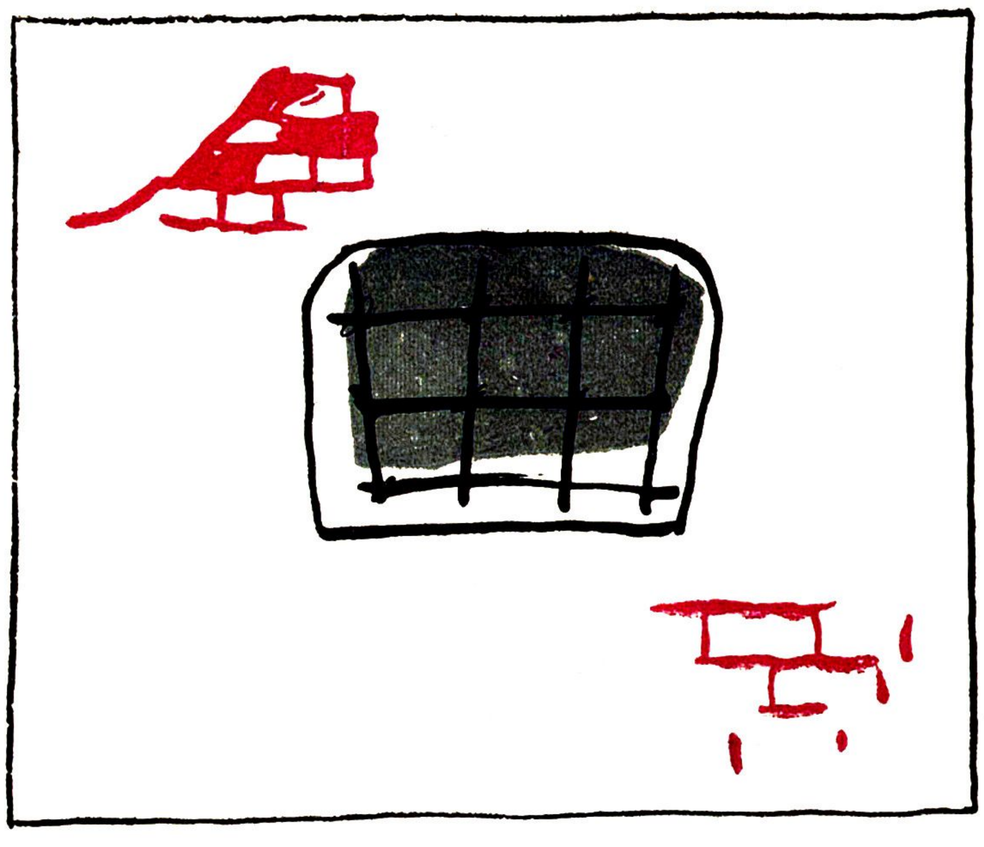

„Вимушена посадка“